

NOTĂ DE FUNDAMENTARE

Secțiunea 1:

Titlul proiectului de act normativ:

**Ordonanță
pentru modificarea și completarea Legii nr. 182/2000 privind protejarea
patrimoniului cultural național mobil**

Secțiunea a 2-a:

Motivul emiterii actului normativ

2.1. Sursa proiectului de act normativ

Potrivit art. 1 pct. VIII poz. 6 din Legea nr. 413/2023 privind abilitarea Guvernului de a emite ordonanțe, printre domeniile pentru care Guvernul este abilitat să emită ordonanțe se numără și modificarea și completarea Legii nr. 182/2000 privind protejarea patrimoniului cultural național mobil, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

2.2. Descrierea situației actuale

Legea nr. 182/2000 privind protejarea patrimoniului cultural național mobil, republicată, cu modificările și completările ulterioare, reglementează regimul juridic general al bunurilor aparținând patrimoniului cultural național mobil și reglementează activitățile specifice de protejare a acestora.

De la intrarea în vigoare, Legea nr. 182/2000 a suferit o serie de modificări și completări. Cu toate acestea, realitățile sociale în continuă schimbare fac necesară adaptarea cadrului normativ specific protejării bunurilor aparținând patrimoniului cultural național mobil la situațiile concrete, întâlnite în practică.

În practică, se constată faptul că ritmul în care se retrocedează colecții mari de bunuri culturale mobile pentru care există în acest sens hotărâri definitive ale instanțelor de judecată este unul care implică derularea, timp de mai mulți ani, unor proceduri de clasare.

Potrivit Legii nr. 182/2000, Comisia Națională a Muzeelor și Colecțiilor: „primește contestațiile făcute de persoane fizice și juridice cu privire la procedura de clasare a bunurilor culturale mobile și face propuneri referitoare la soluționarea acestora”, în contextul în care, potrivit art. 12 alin. (3) al aceleiași legi „organismul științific competent să hotărască asupra propunerilor de clasare este Comisia Națională a Muzeelor și Colecțiilor.”

Prin Hotărârea Guvernului nr. 1269/2021 a fost aprobată Strategia Națională Anticorupție 2021-2025 (denumită în continuare SNA) și documentele aferente acesteia, având ca scop promovarea integrității, prin aplicarea riguroasă a cadrului normativ și instituțional în vederea prevenirii corupției în România. Astfel, strategia cuprinde obiective și măsuri care să acționeze asupra cauzelor mai profunde ale corupției, abordarea nefiind limitată la combaterea fenomenului. Documentul programatic a inclus măsuri care să vizeze prevenirea corupției, promovarea integrității organizaționale, educația anticorupție și, nu în ultimul rând, recuperarea creanțelor generate de săvârșirea de infracțiuni.

Printre domeniile de activitate prioritate SNA regăsim și Protejarea patrimoniului cultural, sector care este în responsabilitatea exclusivă a Ministerului Culturii, cu următorul obiectiv specific: creșterea integrității, reducerea vulnerabilităților și a riscurilor de corupție în domeniul protejării patrimoniului cultural.

	<p>Menționăm că, potrivit Programului de guvernare pentru care s-a acordat încrederea Guvernului prin Hotărârea Parlamentului României nr. 22/2023 are între priorități: „continuarea protejării și punerii în valoare a patrimoniului cultural material.”</p>
<p>2.3 Schimbări preconizate</p>	<p>Proiectul de Ordonanță a Guvernului pentru modificarea Legii nr. 182/2000 privind protejarea patrimoniului cultural național mobil, republicată, cu modificările și completările ulterioare se referă la măsuri absolut necesare pe termen scurt și mediu, cum ar fi aspecte majore privind funcționarea Comisiei Naționale a Muzeelor și Colecțiilor, precum și alte aspecte importante privind protejarea patrimoniului cultural național mobil.</p> <p>În vederea eficientizării procesului de retrocedare a bunurilor culturale mobile pentru care există în acest sens hotărâri definitive ale instanțelor de judecată se propune modificarea art. 93 alin. (4) din Legii nr. 182/2000, retrocedarea către proprietari urmând a se face, nu pe măsură ce bunurile au fost clasate, ci pe măsură ce bunurile intră sub regimul de protecție de fond sau tezaur. Astfel este posibilă retrocedarea unor bunuri pentru care a fost declanșată procedura de clasare (pentru care se aplică regimul de tezaur în baza prevederilor art. 17 din lege), nu doar a acelor pentru care procedura de clasare a fost finalizată. Tot în sensul facilitării punerii în aplicare a unor hotărâri definitive ale instanțelor de judecată, în aceste cazuri, pentru declanșarea procedurii de clasare nu este necesar raportul de expertiză (astfel cum reglementează în prezent HG nr. 886/2008 pentru aprobarea Normelor de clasare a bunurilor culturale mobile), ci doar un registru care să identifice bunurile. Pentru trasabilitatea acestor bunuri propunem emiterea unor certificate de declanșare a procedurii de clasare.</p> <p>Având în vedere volumul mare al solicitărilor de clasare a bunurilor culturale mobile în patrimoniul cultural național mobil de la nivelul Ministerului Culturii, se propune ca certificatele de clasare să fie întocmite de serviciile publice deconcentrate competente ale Ministerului Culturii. Degrevarea responsabilităților Ministrului Culturii în vederea emiterii certificatelor de clasare (cca. 9000 pe an) și transferul acestor atribuții către serviciile publice deconcentrate se efectuează în vederea eficientizării și descentralizării activității.</p> <p>De asemenea, se clarifică conținutul ordinului de clasare al unui bun cultural mobil, precum și documentele anexate la propunerea privind clasarea bunului. Totodată, în cazul bunurilor culturale mobile care nu au fost propuse la clasare, se reglementează în sarcina expertului care a întocmit raportul de expertiză comunicarea acestui document, către proprietar sau către titularul de alte drepturi reale, după caz.</p> <p>De asemenea, proiectul de act normativ mai vizează eliminarea avizului Comisiei Naționale a Muzeelor și Colecțiilor, precum și a aprobării Ministrului Culturii pentru împrumutarea bunurilor culturale mobile clasate de către instituțiile publice, în vederea organizării unor expoziții sau realizării unor proiecte culturale. Această propunere se întemeiază pe necesitatea eficientizării, simplificării și reducerii birocrăției.</p> <p>De asemenea, se urmărește simplificarea circulației bunurilor culturale mobile în interiorul țării prin eliminarea avizului Comisiei Naționale a Muzeelor și Colecțiilor și aprobării ministrului culturii, necesare la împrumutul bunurilor culturale mobile între instituții, în interiorul țării.</p>

	<p>Totodată, pentru uniformitate, se reglementează ca mandatul membrilor Comisiei să poată fi reînnoit consecutiv o singură dată, aceștia fiind propuși conform metodologiei stabilite prin ordin al ministrului culturii, ca în cazul celorlalte comisii de specialitate care funcționează pe lângă Ministerul Culturii (Comisia Națională de Arheologie și Comisia Națională a Monumentelor Istorice). Din cadrul Comisiei, vor face parte experți în domeniul clasării, conservării și restaurării bunurilor culturale mobile.</p> <p>Comisia se alcătuiește la propunerea: președintelui comisiei, instituțiilor publice specializate, a colecționarilor de bunuri culturale mobile, cultelor, Academiei Române și instituțiilor publice de învățământ superior de profil.</p> <p>De asemenea, în cazuri urgente, excepționale, se propune ca activitatea Comisiei Naționale a Muzeelor și a Colecțiilor să poată fi desfășurată și în cadrul Biroului executiv, pe lângă funcționarea Comisiei în plen, în conformitate cu regulamentul său de organizare și funcționare, aprobat prin ordin al ministrului culturii, care se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I. Se asigură astfel, eficientizarea și continuitatea activității comisiei de specialitate, prin înființarea Biroului executiv al comisiei, pentru rezolvarea unor probleme urgente, între ședințele ordinare ale comisiei.</p> <p>Pe lângă subscomisiile existente, prevăzute la art. 3 din Legea nr. 182/2000, se propune crearea unei subcomisii de conservare-restaurare, cu un rol foarte important din punct de vedere al activității desfășurate. Se propune un număr minim de membri care să facă parte din fiecare subcomisie.</p> <p>În ceea ce privește implementarea Strategiei Naționale Anticorupție, pentru soluționarea contestațiilor care se referă la activitatea Comisiei Naționale a Muzeelor și Colecțiilor, în vederea soluționării contestațiilor făcute de persoane fizice și juridice cu privire la actele administrative emise în baza propunerilor Comisiei Naționale a Muzeelor și Colecțiilor, se propune constituirea unor comisii ad-hoc formate din experți și, după caz, din juriști din cadrul direcției de specialitate din Ministerul Culturii.</p> <p>Totodată, se instituie obligația de informare a Arhivelor Naționale cu privire la clasarea bunurilor culturale mobile, prevăzute la art. 3 alin. (2), pct. 1, lit. e), precum și cu privire la bunurile culturale mobile din aceeași categorie care fac obiectul art. 93 alin. (1).</p> <p>Proiectul mai cuprinde dispoziții tranzitorii și finale, care să asigure punerea sa în aplicare.</p>
2.4. Alte informații	
Secțiunea a 3-a:	
Impactul socioeconomic al proiectului de act normativ	
1. Impactul macroeconomic	Nu se referă la acest subiect.
1 ¹ . Impactul asupra mediului concurențial și domeniului ajutoarelor de stat	Nu se referă la acest subiect
2. Impactul asupra mediului de afaceri	Nu se referă la acest subiect.
2 ¹ . Impactul asupra sarcinilor administrative	Nu se referă la acest subiect
2 ² . Impactul asupra întreprinderilor mici și mijlocii	Nu se referă la acest subiect
3. Impactul social	Nu se referă la acest subiect.

4. Impactul asupra mediului	Nu se referă la acest subiect.						
5. Alte informații	Nu se referă la acest subiect.						
Secțiunea a 4-a:							
Impactul financiar asupra bugetului general consolidat, atât pe termen scurt, pentru anul curent, cât și pe termen lung (pe 5 ani)							
- mii lei -							
Indicatori	Anul curent	Următorii 4 ani				Media pe 5 ani	
1	2	3	4	5	6	7	
1. Modificări ale veniturilor bugetare, plus/ minus, din care:	-						
a) buget de stat, din acesta:							
(i) impozit pe profit							
(ii) impozit pe venit							
b) bugete locale:							
(i) impozit pe profit							
c) bugetul asigurărilor sociale de stat:							
(i) contribuții de asigurări							
2. Modificări ale cheltuielilor bugetare, plus/ minus, din care:							
a) buget de stat, din acesta:							
(i) cheltuieli de personal							
(ii) bunuri și servicii							
b) bugete locale:							
(i) cheltuieli de personal							
(ii) bunuri și servicii							
c) bugetul asigurărilor sociale de stat:							
(i) cheltuieli de personal							
(ii) bunuri și servicii							
3. Impact financiar, plus/ minus, din care:							
a) buget de stat							
b) bugete locale							
4. Propuneri pentru acoperirea creșterii cheltuielilor bugetare							
5. Propuneri pentru a compensa reducerea veniturilor bugetare							
6. Calcule detaliate privind fundamentarea modificărilor veniturilor și/sau cheltuielilor bugetare							
7. Alte informații							
Secțiunea a 5-a:							
Efectele proiectului de act normativ asupra legislației în vigoare							
1. Măsurile normative necesare pentru aplicarea prevederilor proiectului de act normativ:							

<p>a) acte normative în vigoare ce vor fi modificate sau abrogate, ca urmare a intrării în vigoare a proiectului de act normativ;</p> <p>b) acte normative ce urmează a fi elaborate în vederea implementării noilor dispoziții.</p>	<p>b) În termen de 180 de zile de la data publicării prezentei ordonanțe în Monitorul Oficial al României, Partea I, Ministerul Culturii va actualiza, cu consultarea Comisiei Naționale a Muzeelor și Colecțiilor:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Normele de clasare a bunurilor culturale mobile; - Normele de conservare și restaurare a bunurilor culturale mobile clasate; - Normele de conservare și restaurare a bunurilor culturale aflate în colecții publice; - Normele de acreditare a experților; - Normele de acreditare a conservatorilor și restauratorilor; - Normele privind autorizarea laboratoarelor și a atelierelor de conservare și restaurare; - Normele metodologice privind exportul definitiv sau temporar al bunurilor culturale mobile; - Normele privind comerțul cu bunuri culturale mobile.
1 ¹ .Compatibilitatea proiectului de act normativ cu legislația în domeniul achizițiilor publice	Nu este cazul.
2. Conformitatea proiectului de act normativ cu legislația comunitară în cazul proiectelor ce transpun prevederi comunitare	
3. Măsuri normative necesare aplicării directe a actelor normative comunitare	
4. Hotărâri ale Curții de Justiție a Uniunii Europene	
5. Alte acte normative și/sau documente internaționale din care decurg angajamente	
6. Alte informații	
<p>Secțiunea a 6-a: Consultările efectuate în vederea elaborării proiectului de act normativ</p>	
6.1. Informații privind procesul de consultare cu organizații neguvernamentale, institute de cercetare și alte organisme implicate	Nu este cazul.
6.2. Fundamentarea alegerii organizațiilor cu care a avut loc consultarea, precum și a modului în care activitatea acestor organizații este legată de obiectul proiectului de act normativ	Nu este cazul.

6.3. Consultările organizate cu autoritățile administrației publice locale, în situația în care proiectul de act normativ are ca obiect activități ale acestor autorități, în condițiile Hotărârii Guvernului nr. 635/2022 privind procedura de consultare a structurilor asociative ale autorităților administrației publice locale la elaborarea proiectelor de acte normative	Proiectul va fi supus consultării autorităților administrației publice locale, în condițiile Hotărârii Guvernului nr. 635/2022 privind procedura de consultare a structurilor asociative ale autorităților administrației publice locale la elaborarea proiectelor de acte normative..
6.4. Consultările desfășurate în cadrul consiliilor interministeriale, în conformitate cu prevederile Hotărârii Guvernului nr. 750/2005 privind constituirea consiliilor interministeriale permanente	Nu este cazul.
6.5. Informații privind avizarea de către: a) Consiliul Legislativ b) Consiliul Suprem de Apărare a Țării c) Consiliul Economic și Social d) Consiliul Concurenței e) Curtea de Conturi	Proiectul necesită avizul Consiliului Legislativ.
6.6 Alte informații	
Secțiunea a 7-a: Activități de informare publică privind elaborarea și implementarea proiectului de act normativ	
7.1 Informarea societății civile cu privire la necesitatea elaborării proiectului de act normativ	Proiectul a fost elaborat cu respectarea prevederilor Legii nr. 52/2003 privind transparența decizională în administrația publică și a fost afișat pe site-ul Ministerului Culturii în data de __.01.2024.
7.2. Informarea societății civile cu privire la eventualul impact asupra mediului în urma implementării proiectului de act normativ, precum și efectele asupra sănătății și securității cetățenilor sau diversității biologice	Nu este cazul.
7.3. Alte informații	Nu au fost identificate.
Secțiunea a 8-a: Măsuri de implementare	
8.1. Măsurile de punere în aplicare a proiectului de act normativ de către autoritățile administrației publice centrale și/sau locale – înființarea unor noi organisme sau extinderea competențelor instituțiilor existente	Nu este cazul.
8.2. Alte informații	Nu au fost identificate.

Pornind de la aceste considerente, a fost elaborat prezentul proiect de **Ordonanță pentru modificarea și completarea Legii nr. 182/2000 privind protejarea patrimoniului cultural național mobil**, pe care îl supunem spre adoptare Guvernului.

**RALUCA TURCAN,
MINISTRUL CULTURII**

A V I Z Ă M:
ADRIAN-IOAN VEȘTEA,
MINISTRUL DEZVOLTĂRII, LUCRĂRILOR PUBLICE ȘI ADMINISTRAȚIEI

MARIAN-CĂTĂLIN PREDOIU,
VICEPRIM-MINISTRU, MINISTRUL AFACERILOR INTERNE

ALINA-ȘTEFANIA GORGHIU,
MINISTRUL JUSTIȚIEI